

Redacția și Administrația:
Strada Timișorii Nr. 7.

TELEFON
interurban, local și comitatens
Nr. 20.

Adresa telegrafică:
„DRAPELUL“ Lugoj.

Manuscrise nu se înapoiază.

Serisori neîncercate se refuză.

Proprietar-editor: Dr. Valeriu Branisce.

ORGAN NATIONAL-POLITIC.

Redactor responsabil: Dr. Corneliu Jurca.

APARE:
MARȚI, JOI și SÂMBATĂ.

Prețul de abonament:

Pentru Monarchie: pe 1 lună 1 cor.
pe 3 luni 3 cor. pe 6 luni 6 cor., pe
anul întreg 12 cor.; pentru România
și statele uniunii postale: 20 franci
pe an.

INSERTIUNILE
se acordă conform tarifului.
Un număr singular costă 10 bani.

DRAPELUL

Cu 1 Iunie 1905 st. v.
se deschide **nou abonament** la
ziarul „Drapelul“ cu prețul
indicat în capul foii.

Lugoj, 31 Mai (13 Iunie) 1905.

Pauza intrată în lucrările pen-
tru rezolvarea crizei și dispozițiunea
serbătorească în preajma Rusaliilor
gregoriane a servit de bun inci-
dent presei șoviniste, ca în mod
ceva mai calmant să-și dea seamă
de situație, de cauzele crizei și
șansele deslegării.

Am urmărit cu atenție și inter-
res acești articoli, căci doriām să
vedem până la care măsură și-a
deschis deja adevărul calea în co-
loanele acestei presei, doriām să
vedem cu ce solie de serbători pă-
șește acest puternic factor al vieții
publice în fața cetitorilor sei.

Trebue să recunoaștem fără in-
cunghiur, că am rămas nedomițiți
și desamăgiți cetind această mare
mulțime de articoli, căci ne-am
convins de nou, că **nici caracterul
acut al actualei crize nu a fost
în stare să deschidă în momente
atât de solemne calea adevărului**
în coloanele presei șoviniste.

Același ton agitatoric, aceleași
apucături demagogice, aceleași in-
tervertiri tendențioase, aceeași sete
de popularitate ieftină și aceeași
lipsă de conștiințiozitate în infor-
marea publicului, ca și înainte de
aceasta cu cinci luni, cu un an, cu
doi ani și așa mai departe!

FOIȚA „DRAPELULUI“

LA PODUL ÎNALT.

(1475)

— Schiță istorică —

De Sorin.

== Foiță originală a „Drapelului“. ==

Eră pe la 3 ceasuri după prânz.
Lupta dură încă nebună, ba după cum
zise boerul Brateș, de acum înainte
avea să se înceapă. M. Sa. Stefan sta
pe o colină mai ridicată, rotind privi-
rea sa de vultur peste furnicarul de
oameni, ce se tăvăliă în sânge. Din
zori de zi de cum se crepase de ziuă,
se începuse lupta, și nu eră să se mai
sfârșească. Rânduri întregi se preme-
niau într'una, pe podul acum de ca-
davre,* unde par'că le înghițiă o hiară
nevăzută. Urlete fioroase și strigăte
se svârcoliau amestecate prin văzdu-
hul ce miroșiă a sânge, fum și su-
doare. Moartea avea seceriș bogat, și
cosașii erau Moldovenii. Eră bătălia
dela Podul Înalt!

Și fără voie ne-am întrebat, că
oare aceasta să fie presa acelu
popor maghiar, despre a cărui ma-
tunitate politică, tact și instinct po-
litic a mers vestea prin toată lu-
mea înainte de aceasta cu vre-o
câteva decenii?! Denotă oare erup-
țiunile acestea artificial pătimașe,
tendențele aceste de a asmuți în
mod păcătos opinia publică, stă-
ruințele neobosite de a ascunde
adevărul și a produce credințe false
în publicul mare: maturitate poli-
tică, tact și instinct politic?!

Noi credem, că singura cale,
care poate duce la deslegarea cri-
zei acute, este căutarea ade-
vărului. Tocmai precum medicul
nu poate tracta un bolnav
până ce nu stabilește diagnoza co-
rectă, tot așa nici politicianul nu
poate găsi calea desfășurării unei
crize complicate, până ce nu stabi-
lește în mod de tot neîndoelnic
adevărul stării faptice.

Și ce vedem?! Fuga de adevăr.
Ascunderea cauzelor adevărate ale
crizei. Alarmarea publicului neorien-
tat cu știri false. Același cântec,
care de zeci de ani resună din ma-
nifestările presei șoviniste.

Ca două complexe mari de duș-
mani ai Maghiarilor și suveranității
țării sunt prezentate **cercurile vie-
neze și naționalitățile Ungariei**,
dușmani cari și-au dat — după
cum ni-se spune — în toate mo-
mentele critice pentru Ungaria
mâna, ca să sugrume aspirațiunile
poporului maghiar și să oprime su-
veranitatea țării. Cântec vechiu,
banal și toxic! Și totuși îl cântă
presa șovinistă în toate gamele.

I.

Voevodului i-se pără, că Românii
slăbesc rândurile. Nerăbdător chemă
la sine pe vornicul Șendrea zicând:

— Slobozi frăul Vornice până la Pod,
vrea să știu ce se petrece? — Fără
un cuvânt Șendrea implântă pintenii
în coastele armăsarului, care o rupse
înainte turbat de durere. Domnul își
luă pentru o clipită privirea de pe
amestecul fioros al oamenilor ce se
luptau și urmări pe vornic cum se tot
depărtă spre câmpul unde M. Sa Moartea
își serbă fiorosul ospăț.

Și cum îl urmăria cu ochii sei de
vultur, o blândeță pără a se așeză pe
fața-i brăzdată de furtuni, și uitând
de locul în care se află, purtat par'că
de alte gânduri, zise: «Mă tem că'l
perd și pe El ca pe alții mulți...
Doamne, multe jertfe ceri Tu dela
Moldova!»

Un glas dureros de buciom se
avântă peste sgomotul învălmășelii de
neamuri, lăfindu-se sfâșietor prin văz-
duh... apoi se rupse dintr'odată cu
un acord fals... răgușit.

Bătrânul Gangur, unul dintre bo-
erii ce stetea aproape de Vodă, se'n-
toarse cătră Dânsul, zicând:

— Nici acela M. Ta, nu mai suflă.

— Nici clătina trist din cap.

— Așă-i soartea noastră — ce să-i
faci. La asfințit de soare, ce crezi Gan-
gure câți dintre noi nu vor mai auzi
tulnicii vestind isbânda ori — ferească
Dumnezeu — înfrângerea!

Nu este locul aici să discutăm
evenimentele de mult încheiate ale
istoriei. Dar nici n'am avea cu cine
discută.

Ne mirăm însă că presa aceasta
nu vede și nu înțelege, că tocmai
pretinsul dușman al suveranității
țării și al Maghiarilor, că pretinsul
aliat al naționalităților doritoare
de o soarte mai deamnă de popoare
conștiente, că așă zisele cercuri
șoviniste de stat putere și cu-
ragiu intru dripirea naționa-
lităților și că fără concursul efica-
ce al acestor cercuri nici când nu
reușă șovinismul să ne scoată cu
forța de pe toate terenele vieții
publice?!

Și ne mirăm, că presa aceasta
nu vede și nu înțelege, că națio-
nalitățile nemaghiare ale țării ob-
servă în aceste zile de grea cum-
până cea mai loială atitudine
terindu-se chiar și de aparența, că
ar dori să pescuiască ceva pentru
sine-și din aceste stări tulburi!

Ne mirăm... adevă nu ne mirăm,
căci noi vedem clar și înțelegem
lămurit ceace se petrece în jurul
nostru. Vedem și înțelegem, că
presa șovinistă este avizată tocmai
la aceste apucături păcătoa-
se pentru a ascunde adevărul.

Iar adevărul zace clar, lămurit
și la înțeles înaintea tuturor, cari
nu sunt lipsiți de scaun la judecată.

Cauzele crizei, ale complicațiuni-
lor ei și ale urieșelor dificultăți,
cari stau în calea rezolvării ei, nu
sunt de căutat nici la Viena, nici
la naționalități, ci la un singur
loc, în tabăra celor ce dau tonul

— Ce-i de făcut Măria Ta? Cum o
da Domnul! Eu una știu Măria Ta,
că am să-mi fac datorința, să apăr
țara, să-mi dau viața pentru neamul
meu. Odată și așa mor, și parecă e
totuși mai bine să mor aici pe câmpul
de luptă, să-mi dau sufletul petrecut
de strigătele de năvală. Așă a murit
tata fie ertat la Nistru, bunicu la Ma-
rienburg, așă am să mor și eu.

Stefan surise dureros. Își roti pri-
virea peste cei șease sute de boeri și
copii de casă, cari steteau în jurul lui,
parte călări parte tolăniți pe lângă fu-
garii lor, cari umflau nările tremurând.
Și cum văzū fețele lor senine, par'că
se mai insenină și dânsul. Mai aruncă
ochii spre pod spre furnicarul de oa-
meni, de unde nu veniă nici o veste,
nici un crainic. Chiar și Șendrea, care
de atunci putea întoarce, zăbovia. Voe-
vodul deveni nerăbdător.

— Gangure! se adresă el boerului,
nu mai merge! E mult din zori de zi,
de când ține lupta și totuși nimic! Nici
măcar un pas... n'am înaintat. Și de
ripele acelea afurisite nu putem să ne
mișcăm. Mă doare inima de oameni,
cum se căsăpesc pe pod; până la as-
fințitul soarelui biruința trebue să fie
a noastră, căci altfel Moldova e per-
dută! Trebue să-i răsbim!

Boerul dete din cap, căci lucru
mare grăi Voevodul. Podul trebuiă țin-
nut și dușmanul măturat de pe el, căci
oamenii erau sdrobiți, toată ziuă nu
măncaseră nu beuseră nimica. Și apoi
sunt puțini la număr, pe când Turcii

în viața publică a Ungariei, în
**nesăbuitul șovinism al tuturor
partidelor politice maghiare!**

Acest șovinism a tulburat li-
niștea țării, a tulburat raportul
firesc dintre popoarele conlocui-
toare și a provocat conflictele acute
în sus și în jos. Și până-ce politica
de guvernament a țării nu va cu-
teză să facă față și să deie piept
cu acest șovinism, până atunci
țeara va cădea neconținut din
criză în criză, împiedecând progre-
sul firesc și nimicind bunăstarea
țării.

Acest adevăr simplu și elemen-
tar zadarnic l-am căutat în arti-
colii serbătorești de Rusalii ai
presei, care face pe Navede, Naude,
Nagreulpământului!

Pe calea apucată se execută
șovinismul pe sine însuși.

Adevăruri funeste...

Prin Bănatul nostru, pare că a
intrat acea tăcere, ce vine după surprin-
derile trăsnetului.

Nici un miraz, căci surprinderea
avută, a zguduit sufletul fieștecărui
Român cinstit!

Sinodul ortodoxei dieceze a Aradu-
lui, a fost locul trăsnoarei surprinderi.

În acest an, sinceri ca nici când
altă dată, frații ungureni cu grai și cu-
vânt au apostrofat faptul: «că îngăduind
dânșii înființarea Episcopiei în Timi-
șoara, își periclitează existența proprie,
adecă viața și trăinicia diecezei lor!»...

Eată un trăsnet! Un zguduitor ade-
văr, care înroși multe obraze!...

Oare în așă văltoare să fie ajuns
o întreagă dieceză, încât să nu mai
poată există, fără moșia... școala, biso-
rica și poporul nostru din Bănat?!

— hainii de ei — un furnicar. De răs-
besc ei podul, halal Moldovei săraca...
Prin mintea lui trecū ca fulgerul icoana
grozavă a năvălirilor turcești. Par'că
vedeă satele fumegând, copii ciunțiți,
muerile necistite, țărani uciși și boerii
schilodiți. Sufletul lui simplu dar vi-
teaz se cutremură de groază și zise
Voevodului:

— Poruncește Maria Ta! Noi sun-
tem gata să — murim!

Vodă se uită la el, voi să zică
ceva, dar în acel moment Șendrea
opri înaintea lui fugarul scaldat în
spumă.

— Măria Ta! Ne răsbesc Turcii,
ai noștri nu pot lupta, pe pod nu
li-i îndemănă și au obosit!

Stefan încreți sprâncenele și tăcū;
iar boerii săriră în sus și strângeau
grăbiți curelele de șea sub fugari;
știau ei ce are să vină acum.

În adevăr Stefan dete buzduganul
domnesc Armașului și trase sabia. O
rază de soare rătăci pe oțel... par'că
voiă să-i deie sărutarea de adio, înainte
de a se scaldă în sânge.

Boerii se rânduiră singuri, fără a
mai așteptă porunci.

În șirul lung de vijelii, învățară a
cunoaște firea Voevodului. Bătrânul
Gangur desfășură flamura Moldovei
cu capul de bour*) care priviă turbat
în jurul lui, și se așeză de-a dreapta
M. Sale. O boare lină dinspre Nistru
începū jocul cu flamura țării sărace,

*) Emblema Moldovei.

*) Podul se prăbușise dimineața, dar se
scălă altul de morți. Vezi N. Irga: Ist. lui
Stefan cel Mare.

Ce triste și funeste adevăruri! Ce desgoliri târzii pentru un adevăr, tănit zeceni de ani! Ce cridă dezastroasă pentru volnica vrere: a stăpâni cu pumnul!

Ceasul descoperirilor a sunat, frații ungureni au recunoscut în luminatul Sinod: că nu pot trăi fără moșia Bănătuului.

Lângă marginea prăpastiei, acolo unde sila strigă: sau eu! sau tu! — frații ungureni ne-au dat o prețioasă dechiarare...

Le mulțămim de astă sinceritate; ea compensează mult în vremurile de acum!

Uf Doamne! rele și au îndurat Bănățenii, dar în catastrofe, cride și bancrotări nu au ajuns. Cât... cât din onesta lor hărnicie, și-au împlinit lipsele pentru ai sei, au mai împărțit milă altora, și au chivernisit oarecare stoc bănesc, de folosul obștesc...

Regretăm din inimă crida materială a fraților ungureni, regretăm cu atât mai tare, căci descoperindu-o mult mai înainte, se găsiă modrul a-i ajuta!

Nu putem să nu redeșteptăm aci unele pășanii a noastre, servind drept pilde tineretului întreg. Din ele să învețe și înțeleagă bătrâneasca vorbă: «cine sapă groapa altuia, cade însuși în ea»...

Sunt peste treizeci ani, de când se făptui desrobirea bănățenilor, din jugul ierarhiei sârbești. Înțelepciunea conducătorilor noștri firești, a găsit de bine a rupe din trunchiu protopopiatele Timișoara, Banat-Comloș, Lipova și Ciocova, anexându-le diecezei Aradane. Se zice că astă jertfă trebuia dată bălaurului... Momeală unui serbotin nesațios...

Folosirea acestor patru protopopiate, cu școale, biserici, fond învățătoresc de 12.000 florini, eră provizoră, pe o vreme. Neștirbind dreptul nostru, la înființarea Episcopiei în Timișoara, pentru care marele metropolit Șaguna, din al seu a pus 50.000 florini ca fundațiune.

Istoria de suferințe ale bănățenilor nu e tipărită, dar cât va trăi unul din martorii acelei epoci, reinprospetase-va strigătul că: «cât de scump au plătit Românii Bănătuului despărțirea de Sârbi, ei au scăpat de un jug, legat fiind de altul!»

Cu cele patru protopopiate s'a smuls vâna de aur din stoaca și moșia strebună. S'a schidolit trunchiul religios-moral al unui popor, care numai de împilări și prigoniri a avut parte!...

Dar le-au dat nu la străini... ci le-au dat fraților ungureni, spre ajutorare vremelnică, ca apoi acești frați drept datorință morală și onestitate creștină, să ne redeie moșia folosită, apoi la rân-

învârtindu-o copilărește, ca ntr'o horă de praznic domnesc. Armăsarii umflau nările dând din cap, ear boerii steteau în șea ca turnați în fier, liniștiți și neînșcați, gata de moarte. Stefan se întoarse în șea; ochii lui sburără fulgerând peste rânduri și glasul pătrunse ca sunetul unui oțel, cum zise:

— Boeri! De nu ne facem datorință, Moldova noastră e perdată. Din vale buciemele se tânguiau dureros, păreau că cheamă ajutor. Și ca un eocu surd se auzi din nou glasul bătrânului Gangur: — Măria Ta! Noi ... murim!

Stefan ridică sabia, armăsarul lui negru ca păcatul, se ridică în două picioare, apoi o rupse înainte. Cornul țipă ascuțit, de năvală, armăsarii nechezau fioroși, pe când văzduhul se cutremură de strigătele prevestitoare de omor «ucide! ucide!»

Voevodul privi în jurul seu! De dreapta aveă pe Gangur cu barba albă răsfirată'n vânt, de-a stânga sbură Șendrea, cu frâul aruncat în coama fugarului, stringând în mâni îngrozitoare armă românească: topuzul!

Apoi ținti ochii la locul frământărilor, spre podul de cadavre unde se sfârșiseră atâția bravi și văzū cum se retrag luptându-se Românii, ca să nu fie în cale, să nu fie cutropiți. Și cum trech ca fulgerul printre rândurile pedestri-meii strigă lui Isaia Părcălabul:

— Cum am trecut, Părcălabe, să dai năvală!

Pe pod, ca un zid stau Ienicerii cu

*) Strigătul de năvală al Moldovenilor.

dul lor sprijinindu-ne a ridică Episcopia în Bănat.

Și cum ni-s'a răsplătit astă frățească încredere?

Despoiarea Sârbilor ne-a durut rău, dar mult mai cumplit au usturat nedreptățile fraților de sânge și neam!...

Tot ce marele Șaguna a plănuț în rāvna, propoveduirea și virtutea celor 50.000 florini, s'a zădărnicit prin sistemul unei politice, usuate la seminții, ce vreau extirparea altora.

Dela întâiul «Congres» acum 37 ani — an de an din un congres într'altul, urzitorii și cărmăcii acelu sistem, au îmbunit bănățenii când cu hotăriri, când cu făgădueli scrise și subscrise de niște mâni lungi, ce fără preget ar ridică târg și gheșeftării pe sfinte altare.

Cât de egoist și viclean le-a fost sistemul, dovedește tutoria și administrarea averilor noastre, din cari noi nu am mai primit nici cât e un ban. Ba au stat nepăsători cu mâni la spate, când școalele noastre se sbăteau în pericol a fi înghițite de străini dușmani.

Da, școalele noastre, acele neintrecute odoare ale noastre, formate de misionarul reformator Constantin Ioanovicu...

Sistemul lor pururea a săpat la rădăcina existenței noastre. A săpat spre a ne îngropa între morți, ca ei să rămână vecinicii stăpâni ai moșiei noastre străbune.

Și când au prins de veste, că răbduria tăcere a Bănățenilor, nu e una cu moartea, pus-au în mișcare hulă și zavistie, scoțându-ne din toate instituțiunile reprezentative ale diecezei. Din sinod, comisiuni de administrare și control; din fundațiuni învățătorești, foruri în cari numai Bănățenii își puteau păzi banul și interesele școlare-bisericești.

Îngrăditu-ni-au din toate părțile cu slujbași de-ai lor — fiii noștri luând lumea în cap, spre a-și valoră la străini științe și talente. Vărit-a politica lor, în locul frunțașilor noștri reprezentanți, niște slăbănogi pitici, duși și purtați de nas. Prin ei demonstrând: că s'a topit Bănatul și nu mai are alți bărbați, luptaci și caractere oțelite.

Tăiat-au sistemul lor până la os în toate interesele noastre. Pus-au pedeci tuturor desvoltărilor noastre morale-culturale. Dar inversunările mai pătimăse s'au descopt, când Bănățenii au zis: «cerem făptuirea reală a literilor din testamentul marelui Șaguna; cerem îndărăt cele patru protopopiate!»

Și tot ce a fost mai înjosit și nefrățesc, au arătat ungureni în congresul anului 1903, când de pe ale noastre spate strigau: «nu e lipsă de

lăncile întinse. Printre rânduri agalele aleargă, îndemnând la vitejie. Tropotul înfiorător se apropie ca revărsarea puhoiului de munte. «Ucide ucide!» se aude tot mai aproape, tot mai îngrozitor... Un moment... și riul se împreună. Ca sub povara puvoii de apă cum cade grăul mănos, astfel căzură la pământ rândurile ienicerilor, pe când văzduhul se umplu cu strigătele celor ce muriau.

Trecut peste podul viu Voevodul oprī calul; pe lângă el boerii treceau ca fulgerul năpustindu-se în rândurile dese de dușmani, pōinind și împărțind moartea.

Ear după ei țeranii cu piepturi goale, copii viteji ai Moldovei sărace, veniau ca vijelia, cu topoarele lor grele, cu coasele gata spre secerișul cărnii, în ochi cu fulgerul mănii.

Învălmășeala eră îngrozitoare. «Ucide, ucide!» zguduia văzduhul, și sângele curgea în valuri, spre apa Racoveșului, înroșindu-o.

În focul luptei vornicul Șendrea văzū pe Pașa Soliman supranumit Eunucul, ocolit de un zid de spahii voinici. Cum il văzū, răcnī și repezi fugarul spre cercul de oțel. Sub lovitura topuzului năpraznic în șirul spahiilor se deschise o ușiță și prin ușiță ca demonul răzbunării, nāvāli Vornicul.

Dintre ai sei numai Brateș din Călimăneștii de sus, boer vestit, băgă de seamă isprava Vornicului. Chemă vre-o doi-trei copii de easă și se repezi după vornic, care ocolit de păgâni luptă ca în povești.

Boerul Brateș, prietin bun cu Vor-

Episcopii noi, căci prin arondarea lor, ar scădeă venitele Episcopiiilor actuale!...

Scad venitele! Adecă scad venitele propriei lor dieceze, căci trebuiau să extradeze moșiile noastre...

Scad venitele lor! Și asta e pricina cardinală, a ținutei lor politicoase de sistem egoistic.

O peatră de ține minte! a fost acel congres, căci în el nesfiit s'a zis: «că Consistoriul mitropolitan nu eră de ajuns pregătit cu documente exacte!...

Atăta! Apoi netam, nesam, trecură trecură lăsând cauza nerezolvată, ear pe Bănățeni mai departe în cleștele Ungurenilor frați!...

Câte dreptăți și nedreptăți s'au resfoiat de atunci, o spune vaiteca vorbă: Turcul te bate, Turcul te judecă!

Popor și cărturari calmi și omenoși s'au dat lucrului și chiverniselii, ca să prevină ori când altor dușmării fățișe, El dreptate nu mai așteaptă dela ai sei frați, și-a perdat încrederea în ei!

Mult mai înainte de Dumineca Tomii a acestui an, bijbăiau «uisăgurile» de crițar ale străinilor cu veste: că proiectata Episcopie rom. în Timișoara nu se va înființa, căci matadorii din Arad nu îngăduese cu capul!...

Nu ne-a jignit, ba reci de tot ne-a lăsat pe noi spoliații, desmoșteniții, asta faimă. Am plecat la sinodul anului 1905, ale cărui isprăvuri tainice-oficioase, le ventilau jidoveții la «ferbli».

Sub auspicii de tot necualificabile am ajuns și noi a fi martorii unor descoperiri adevărate, și foarte triste.

Și asigurat fie tot Românul cinstit, că ce am văzut și auzit acolo, ar satisface și celei mai nesațioase pofte de răsbunare.

Dar bănățeanul în toate vremurile a ținut neclătit la credința religioasă a strămoșilor.

«A mea e răzbunarea!» zice Domnul.

Greoi au trecut formalitățile usuate la noi. S'au bucatit scurtele ceasuri de lucru, cu comisiuni, protocoale și birocrațism.

La chestia: Episcopia din Bănat, mulți membri și nemembri ai sinodului, au tresărit în diverse chipuri. Se așteptau patimi și erupțiuni nu prea fine. Dar a căzut sistemul și vechia politică. Sinceri ca nici când altă dată, frații ungureni, prin grai și cuvânt au apostrofat faptul: «că îngăduind dānșii înființarea Episcopiei în Timișoara, își periclitatează existența proprie, adecă viața și trăinicia diecezei lor!»...

nicul, incremenī când il văzū ocolit de Turci. Vedeă, că e perdat, dar inima lui vitează il îndemnă să facă tot ce-i stă în puteri: doar-doar o da Sfântul vre-o cale de mântuire.

Ca un uragan tăbări el cu cei câțiva ostași asupra spahiilor, cari se închegară luptând ca fiarele. Dar înzadar ... În clipa, în care Brateș voiă tocmăi să-și tae cale prin pădurea de carne, un strigăt nădușit îi isbi urechea, un sunet pornit fioros și apoi par'că tăiat dintr'odată — și când ridică ochii, în vârful unei lānci văzū capul Vornicului, sāngerānd, palid, cu pleoapele închise, cu arterele tremurānde, purtat de un spahiu puternic și bătrān.

Boerul, care a văzut moartea în toate formele ei, s'a cutremurat. Apoi ca scos din minți el învārti sabia de-asupra capului, isbind în laturi, în față, și pe urma fiecărei lovituri moartea puneă sārutul ei de ghiață.

Capul înțepat al vornicului il văzū însă și M. Sa Vodă; și la porunca lui gloatele grozave ale Moldovei, se aruncară orbește asupra spahiilor de pază și sub presiunea zidului de carne vie), zidul de oțel se prăbuși la pământ. Singur Soliman Eunucul scăpă, avānd să mulțamească viața sa picioarelor fugarului seu arăpesc. Și pe urma lui se luară rămășițele sfārticate ale oștirii puternice**), care aveă să șteargă Moldova de pe fața pământului, gonite,

*) Gloatele Moldovei — țeranii viteji — nu purtau panteră ori coif. Erau numai în cămeși.

**) 120.000 de ostași.

Ne-am cutremurat, de acest funest și îngrozitor adevăr!

A lor e vina; ale lor fie și urmările!

Bănățeanul meș.

Festivitățile jubilarē

ale Reuniunii române de muzică din Sibiu.

= Raport special al «Drapelului». =

Palatul «Casei naționale» pentru prima dată s'a deschis înaintea Romānismului din Sibiu și jur, ca să cuprindă în sine o parte din acei buni Romāni, din al căror obol, stāruință și muncă s'a pus baza acestui frumos și mārēt așezământ cultural.

Șirul festivităților s'a început Joi în 8 Iunie n. cu chemarea duhului sfânt în biserica din suburbii. unde serviciul divin a fost celebrat în prezența I. P. S. Sale dlui Metropolit de cătră M. Voilean, Dr. I. Cristea, Dr. V. Cioban și Cāmpēan.

După săvârșirea sf. Liturghii s'a ridicat parastas întru pomenirea sufletelor răposăților membri ai Reuniunii la care parastas a azistat aproape întreaga inteligență romānă din loc, precum și mulți străini. Precis la orele 11 a. m. ne-am grăbit cu toții la «Casa națională», în a cărei sală festivă s'a desfășurat prog.amul primului act festiv al jubileului de 25 ani, dela înființarea Reuniunii.

Când s'a ridicat cortina și am văzut corul impunător al acestei Reuniuni pe bină românească, o liniște sărbătorească domină sala, și o mângăere sufletească însenină sufletele noastre, iar vāpaia însuflețirii ardeă în ochii bătrānilor și ai tinerilor depotrivă.

Așteptam cu mult dor să răsune «Rugăciunea Romānului», compoziție de W. Humpel pentru cor mixt, prima cāntare, cu care și-a început această vrednică Reuniune activitatea sa culturală. Și un rāsūnet puternic au aflat în inimile noastre cuvintele:

«Tu, ce verși din cer lumină
Peste lume, tuturor,
Fă azi soartea mai senină
Romānescului popor».

A urmat apoi: «Cuvāntarea ocazională» a dlui M. Voilean, presidential Reuniunii.

Eram dedați să vedem și să simțim în cuvāntările Sibienilor entuziasm și însuflețire, ne așteptam, ca orice cuvānt rostit de D-Sa să miște inima și să încălzească sufletul, iar de altă parte să împace pretențiile omului ce caută izvoare noi din trecutul nostru

sdrobite de cetele de țarani, îngrășând cu carne și sânge pământul sărac dar sfânt al Moldovei.

II.

Bătălia s'a isprăvit. Peste vāile cuprinse în negură deasă chemau cu glasul lor dureros tulnicii la adunare pe oșteni. Căți... n'au mai auzit glasul lor... căți ar fi voit să se scoale și n'au putut... iar mai departe licăriau în beznă ca niște limbi de foc rātăcitoare — focurile de pază, în jurul cărora eroii Moldovei dormiau în tihnă somnul dulce al învingerii...

La lumina argintie a lunii, apa Racoveșului se strecură îngrozită printre trestia ce se legănă în boarea nopții, întrebând tainic fiecare fir: Ai văzut?...

Și trestia clătina din cap lin și da în rāvăș părăului să ducă veste Dunării bătrāne, că în Moldova cresc numai ... viteji.

Ear Stefan Voevod cu mila lui Dumnezeu Domn al țării Moldovei scriă din scaunul din Suceava tuturor principilor: «Când am văzut noi așă oaste mare, ne-am ridicat vitejește cu trupul nostru, cu armele noastre și cu ajutorul lui Dumnezeu am învins pe acei dușmani ai noștri strașnic, și i-am sfārimat și i-am călcat în picioare».

istoric-cultural; — și în schimb ce am primit? O parentare «smerită» rostită în goana minții la groapa unui sărac fără nume și fără trecut.

Despre dl Dima numai atât am înțeles, că a muncit 18 ani, dar că ce a muncit, în ce direcție, cu ce rezultat și spre care scop: nu ne-a spus dl Voilean.

Eu știu, că dl conferențiar ține foarte mult la dl Dima, eram deci în drept a aștepta nu o smerită aducere aminte a persoanei și individualității lui muzicale, ci o caracterizare obiectivă a activității acestui om, care atât de mult a muncit și s'a obosit pentru conservarea cântecului nostru românesc și pentru crearea unei școale clasice în muzica noastră națională.

Al 3-lea punct l-a format compoziția dlui A. Bena: «Pe tine te lăudăm» pentru cor mixt, care e de frumusețe rară cu acorduri dulci și pline de farmec. Dl Bena ne-a dovedit, că e bun pricepător al muzicii bisericesti.

Joi seara la orele 7 s'a început concertul festiv al Reuniunii dat cu concursul orchestrei orașenești din Sibiu în sala dela «Gesellschaftshaus».

Programul s'a început cu: «Nu-i dreptate» de G. Dima și s'a sfârșit tot cu dl Dima: «Salvum fac regem». A urmat apoi: «Jalea orfanului» de G. D. Kiriac, și: «Dorul meu» de I. Mureșan. Mai mult a plăcut însă publicului «Hora Dobrogeană» de N. Popovici și două coruri bărb. de T. Popovici, anume: «Cucule peană galbină» și «Toarce leleo», cari ambele au stors frenetice aplauze și au fost bisate.

Cea mai bună impresie asupra tuturor a făcut «Balăioara dela munte» cântec popular armonizat de dl H. Kirchner. A fost repetat și de 3 ori și tot nu ne mai săturam urechile de un glas atât de dulce și o melodie așa frumoasă și adevărat românească.

Punctele de forță artistică au fost fără îndoială «Aria Andromachei» pentru solo de alt și orchestră din «Achilleus» de Max Bruch, cântată de dra Elena Cunțan, care ne-a frapat cu vocea-i de alt atât de voluminoasă și plăcută, și Aria pentru sopran, solo și orchestră din oratoriul «Creeațiunea» de Haydn, cântată cu multă pricepere de dragălașa dsoară Tina Simonescu. D-Sa are o voce plăcută și o interpretare firească.

Traducerile pe românește pentru ambele arii sunt ale dlui Dr. Al. Vasiliu.

În «Foae verde de bujor» Am avut un pușor, etc. cântec armonizat de dl Kirchner pentru cor de dame, pare-mi-se mai bine au plăcut publicului «Pușorii», decât ciripitul lor, de altcum fcarte dragălaș și încântător uneori; dar compoziția, respective armonizarea ca atare e cam străină de caracterul cântecului nostru popular.

Concertul în întregime sa a reușit foarte bine luând în considerare mai ales faptul, că tot timpul de pregătire a trebuit consacrat operei populare a dlui Tudor cav. de Flondor: «Moș Ciocârlan», a cărei reprezentare s'a dat în 9, 10 și 11 Iunie n. în teatrul orașenesec.

Reîntorcându-mă la concert observ, că dl Ioan Vidu, harnicul și meritul nostru compozitor adevărat românesc, a lipsit cu desăvârșire din programul acestui concert, ceea ce a stîrbit foarte mult valoarea concertului, căci compoziții ca dnii: Mureșan, Kirchner, Dima, Kiriac, N. și T. Popovici la tot cazul are și dl Vidu, ba unele chiar și mai bune din punctul de vedere al muzicii noastre românești.

Îmi place a crede, c'a fost numai o întâmplare această mică necolegialitate din partea dlor artiști și o bună doză de neatențiune din partea dlor arangeori ai Reuniunii.

Baș-așă.

Convocare.

Despărțământul Sănmiclăușul-mare al «Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român»

prin aceasta se convoacă la adunarea cercuală, ce se va ține în comuna Nereu a doua zi de Rosalii, adecă la 6/19 Iunie 1905 după amiază la 4 ore, cu următoarea ordine de zi:

1. Cuvânt de deschidere.
2. Raportul comitetului.
3. Înscrierea de membri noi.
4. Dizertațiuni.
5. Alegerea a doi delegați pentru adunarea generală.
6. Eventuale propuneri.
7. Alegerea directorului și a comitetului despărțământului cercual.
8. Încheierea adunării.

Din ședința comitetului ținută la 18/31 Maiu 1905.

Ioan Popovici
notar ad hoc.

Dr. Nestor Oprean
director.

Războiul ruso-iaponez.

Semne de pace.

Presidentul Statelor-Unite Roosevelt a oferit Țarului serviciile sale în favorul păcii. Țarul n'a respins oferta presidentului american, ba chiar a spus ambasadorului american la Petersburg, pe care l-a primit în audiență, că e aplicat a se gândi la încheierea păcii, ba chiar va lua singur chestiunea păcii în mână.

Greutatea cea mai mare, care trăgănează încheierea grabnică a păcii, e despăgubirea de războiu. Rusia deocamdată nu vrea să știe de nici o despăgubire de războiu. Se crede deci, că Țarul mai așteaptă până se va da o nouă luptă în Mangiuria. Căci speră că generalul Lenewits va eși învingător.

Se susține, că Iaponia e aplicată a încheia pacea sub următoarele condițiuni:

1. Rusia să plătească 2500 milioane franci despăgubire de războiu.
2. Rusia să recunoască protectoratul Iaponiei asupra Coreei.
3. Rusia să respecte integritatea teritorială a Chinei.
4. Mangiuria să fie redată Chinei.
5. Liniile ferate din Mangiuria să fie puse sub control internațional.
6. Rusia să-și retragă armata din Wladiwostok și să cedeze Iaponiei insula Sachalin.

Propunerea de pace a presidentului Roosevelt.

Presidentul Statelor-Unite Roosevelt a trimis la 8 Iunie următoarea notă guvernului rus și celui iaponez:

«Consider de sosit timpul, când trebuie — în interesul întregii omenimi — să mă nizuiesc a pune capăt — dacă e posibil — acestei lupte îngrozitoare și condamnabile. Statele-Unite sunt legate atât cu Iaponia cât și cu Rusia prin legătura prieteniei și a bunăvoienței reciproce și deci sunt interesate pentru amândouă. Progresul lumii este reținut prin războiul între 2 popoare mari. Rog cu insistență guvernul rus și iaponez, ca nu numai pentru sine, ci în interesul întregii lumi civilizate să între unul cu altul în directe tractări de pace. Propun, ca aceste tractări de pace să fie purtate direct și exclusiv între țările beligerante, cu alte cuvinte propun ca plenipotențiați ruși și iaponezi să se întrunească fără niseai mijlocitori, ca să vadă dacă nu-i posibil, ca ambele puteri să ajungă la înțelegere și pace. Rog serios pe guvernul rus și iaponez să-și dea învoiala la o astfel de întâlnire. Eu sunt gata să fac totul ce pot, în caz că ambele puteri din chestiune află folositoare serviciile mele la stabilirea preliminarilor în privința locului și timpului, însă chiar dacă aceste preliminarii se aranjează între ambele state direct sau pe altă cale, voi fi foarte vesel. Căci unicul meu scop este a aduce la ființă această întâlnire, care — precum doarește din inimă întregă lumea civilizată — ar putea să restabilească pacea».

Rusia și Iaponia au primit propunerea de pace a presidentului Roosevelt. Întâlnirea reprezentanților ambelor puteri e asigurată. Probabil, locul de întâlnire va fi Washington.

Nou succes al Iaponezilor.

Se svonește, că Iaponezii au ocupat în Mangiuria orașul Omozo, care se află între Kirin și Wladiwostok. Dacă știrea e adevărată, atunci Rușii vor fi siliți să se retragă din nouile lor pozițiuni și să sufere, ca armata iaponeză să distrugă calea ferată spre Wladiwostok.

Informațiuni.

D-soara Lia Moga, fiica decedatului medic din Sibiu și al d-nei Ana Moga, a dat — precum aflăm cu plăcere — examenul de maturitate cu succes bun la gimnaziul de stat din Sibiu. Dorim tinerei bacalaureate o carieră frumoasă și deamnă de neobositele d-sale stăruințe.

† Prințul Leopold de Hohenzollern, fratele mai mare al regelui Carol de România și tatăl principelui român de Coroană Ferdinand, a murit Joi la Berlin în etate de 70 ani.

Rector al universității din Budapesta pe anul școlar 1905/6 a fost ales Dr. Ludovic Láng, fostul ministru de comerț.

Perchiziție la ziarul «Libertatea» din Orăștie. Duminecă dimineața, 4 Iunie n., a mers judele de instrucție Fekete din Orăștie, însoțit de 2 martori, la redacția ziarului «Libertatea», ca să caute manuscrisul unui articol publicat în «Libertatea» despre alegerea de deputat la Cehul-Silvaniei. Manuscrisul a fost al dlui Vasile E. Moldovan, care ca martor ocular trimisese raport despre faimoasa «alegere». Fiind dl Vasile E. Moldovan dat în judecată pentru raportul trimis, judele Fekete a cerut manuscrisul dela dl preot Ioan Moța, colaborator intern al «Libertății», și dela dl Budoiu fost redactor responsabil la «Libertatea», dar neaflându-se manuscrisul, judele a ordonat deținerea dlui Budoiu, ceea ce s'a și întâmplat. Dl Budoiu a stat în arest 3 zile, adecă până Joi, când dl Moldovan a intervenit la procurorul în favorul dlui Budoiu, declarând că ia întreaga răspundere pentru articolul publicat. Dl Budoiu a făcut apoi arătare contra judeului Fekete pentru abuz de putere și pentru arestare nelegiuită.

Inaugurarea residenței episcopiei gr. cat. române din Oradea-mare. P. S. Sa episcopul Radu, îndată ce a ocupat scaunul episcopiei rom. gr. cat. de Oradea-mare, s'a apucat de renovarea residenței episcopiei. Această lucrare e acum pe deplin terminată și alaltăieri, Duminecă, a avut loc inaugurarea palatului episcopesc renovat. Au fost de față: P. S. Sa episcopul Radu, I. P. S. Sa metropolitul Victor Mihályi dela Blaj, P. S. Sa episcopul Dr. Vasile Hossu dela Lugoj, prepositul I. M. Moldovan din Blaj, Dr. Iacob Radu vicariu în Hațeg, etc. S'a celebrat mai întâiu liturghie solemnă, pontificată de metropolitul Dr. V. Mihályi și de episcopii prezenți. A urmat apoi sfințirea residenței episcopiei, pe urmă masă de gală la residență, la care masă au fost invitați toți șefii autorităților bisericesti, militare și civile și fruntașii inteligenței române. Duminecă în ziua de Rusalii P. S. Sa episcopul Dr. Demetriu Radu va da în residență o serată, la care va fi invitată toată elita inteligenței din Oradea mare, domni și dame.

Sfințire de biserică în Varadia. Duminecă la 5/18 Iunie (prima zi de Rusalii) va sfinți P. S. Sa episcopul de Lugoj Dr. V. Hossu biserica gr. cat. din Varadia, din care incident aranjează Reuniunea de cânt și muzică «Unirea» din Varadia în aceeași zi un concert împreună cu teatrul. Programul este: 1. Motto. 2. «Doinitorii români» de Popovici, cor bărb. 3. «Dorul Ardeleanului» de Popovici, cor mixt. 4. «Baba Hîrca» comedie populară în 2 acte, predată de membrii reuniunii: Hîrca (Vasile Orasianu), Vlad (Pau Cipu), Chiosa (Adam Țeranu), Ganjiu (Vichentie Cenda), Viorica (Ana Sorinca), Ingeru (Ana Minda), Barzu (Pau Berlia). După teatru urmează dans. Intrarea: locul I 2 cor., locul II 1 cor. 40 fil., loc de stat 60 fil. Venitul curat e

destinat jumătate pentru bis. gr. cat. din loc, ear jumătate pentru reuniune.

Cura naturală a Dr.-ului Lahmann. Moartea Dr.-ului Lahmann, inventatorul curei naturale și marele binefăcător al omenimei, a deșteptat adânci regrete în toată lumea. Dr. Lahmann a fost considerat de miile de pacienți, cari i-au cerut sfatul, ca un apostol al omenimei. Ideea fundamentală medicală a lui Dr. Lahmann, care a fost la început inginer, eră: oamenii grași trebuie să devină mai slabi, oamenii trebuie să se nutrească mai puțin abundanț și să ducă un traiu simplu. În metoda lui sau de cură, devenit renumit și apreciat de toată lumea medicală, nu folosiă Dr. Lahmann niciodată medicamente, ci folosiă cura de apă în toate variațiunile ei, apoi masagiul, mișcare în aer curat, mai ales în pădure. Dr. Lahmann a arătat cât de bun e postul, reținerea pe un timp dela mâncări de carne și de grăsime. În sanatoriul sau dela Drezda aveă mese pentru oameni grași, pentru slabi, pentru bolnavi de stomac și de inimă etc. Pacienții sei primiau prânz simplu, frugal, care constă mai ales din lapte, ouă și verdețuri. Institutul sau, la început modest, a devenit tot mai cercetat (chiar membri ai familiei imperiale au petrecut în sanatoriul acesta) și cu timpul s'au clădit în apropierea lui 12 vile mari, ear venitele au crescut așa de tare, încât când o societate pe acții a voit să cumpere dela el sanatoriul, a cerut 16 milioane mărci. Se'nțelege, societatea n'a cutezat să-i dea atâta. Dr. Lahmann, care a salvat viața atâtor oameni, sieși — durere — nu și-a putut ajuta. El eră ofticos și vedeă, că n'are să trăească mult. Așa s'a și întâmplat: a murit în etate de 46 ani.

Nimicirea lăcustelor de pe șesul Ungariei. Anul acesta au fost nimicite pe șesul Hortobágy peste 300 milioane lăcuste. Ele au fost alungate cu pânză neagră în văi și șanțuri și acolo au fost îngropate de vii în pământ. E interesant modul, cum sunt numărate lăcustele. Un vas de 1 litru e umplut cu lăcuste și se numără apoi lăcustele din vasul de 1 litru. Apoi tot cu litrul sunt aruncate lăcustele în gropi. Numărul litrelor e înmulțit cu numărul lăcustelor din 1 litru. Astfel se știe, câte lăcuste au fost nimicite într'o zi. Au fost zile, când au fost ucise 25 milioane lăcuste.

Spioni descoperiți. La Viena a fost prins și arestat italianul C. Pietro, care de mult timp se ocupă cu spionajul și steteă în legătură cu atașatul militar al unei mari puteri streine. — De pe un vas de războiu din Veneția a fugit matrozul Michelangelo Pozzi. Acesta e bănuț, că a dus cu sine la Viena diferite documente importante și secrete.

Cutremurul dela Skutari. Acum se constată din epistole venite dela fața locului, că în ziua de 1 Iunie la Skutari s'au prăpădit peste 300 oameni și au fost răniți cam 1200. A fost noroc în teribila catastrofă, că cutremurul s'a întâmplat dimineața la orele 6, când partea mai mare a populațiunii se deșteptase din somn. Cele mai multe victime au fost de religionea mohamedană. De pe munții apropiații stânci uriașe s'au prăvălit în văi. În multe locuri s'a crepat pământul și a eșit din crepături năsip și apă gălbuie cu miros de pucioasă.

Știri mărunte. Căpitanul american de marină Peary pleacă la începutul lui Iulie ca să descopere polul nordic. Peary e convins, că expediția sa va fi de astădată încoronată cu rezultat. — Profesorul de universitate Ticconi din Bologna (Italia) a descoperit un nou leac contra turbării. — Din menageria lui Kludszky în Timișoara a scăpat în Bega un crocodil de 1½ metri lung. Cu mare greutate a succedat prinderea lui. Public enorm s'a adunat pe șerul Begheului să vadă pescuirea feroasă a crocodilului. — Zestrea principesei Cecilia, care s'a cununat la 6 Iunie cu principele moștenitor al tronului german Fridric Wilhelm, este de 90 milioane mărci. — Minorenul George Dumitru, locuitor în Târgu-Mureșului, și-a maghiarizat numele în Demeter.

9147,905. tkvi szám.

Arverési hirdetmény.

A lugosi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Czencz Sándor remetelunkai lakos végrehajtónak Gyermek Milan bozovicsi lakos végrehajtást szenvedő elleni 400 kor. tőke, ennek 1903. évi október hó 9. napjától számítandó 5% kamatai, 30 kor. 60 f. per és végrehajtási már megállapított valamint a még felmerülő költségek behajtása végett, továbbá az „Oraviciána” részvénytársaság 1300 kor. tőke s jár. és csupán a remetelunkai 51. sz. tkvi ingatlan illetőleg Hirschl Jakob 12 kor. és 12 kor. tőke és járulékaiból álló követelésének is végrehajtási után való behajtása végett az „Oraviciána” részvénytársaság szorgalmazására Gyermek Milan végrehajtást szenvedőnek a lugosi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság területéhez tartozó Remetelunka községi 51. sz. tkvben A. I. 1. sorszám alatt felvett ingatlanból, továbbá a remetelunkai 177 sz. tkv. A. I. 2. sorsz. a. felvett ingatlanból és a remetelunkai 259. sz. tkvben A. I. 1—2. sorszám a. felvett ingatlanból öt illető fele hányadot és ezekre az 1881. évi LX. t. cz. 156. §-a a) pontja alapján egyszersmind Buha Ilona birtokostárs tulajdonjuttalékát is 100. kor. illetve 31 kor. és 228 kor., végre a remetelunka 142. számú tkvben felvett ingatlanát 337 kor. kikiáltási árban egészben és külön az egyidejűleg kibocsátott arverési feltételek értelmében összesen 696 kor. kikiáltási árban az

1905. évi jul. hó 3.-án d. e. 11 órakor

Remetelunka község házánál megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek szükség esetén a kikiáltási áron alul is elfogja adatni.

Arverelni kívánók tartoznak bánatpénzzel az ingatlanok kikiáltási árának 20% készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az annak előzetes birói letétbe helyezését tanúsító szabálys. elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételár 1/3 részét az árverés jogerőre emelkedése napjától számított 30 nap alatt, a második 1/3 részét ugyanazon naptól számított 60 nap alatt, a harmadik 1/3 részét ugyancsak az árverés jogerőre emelkedése napjától számítandó 90 nap alatt, és az árverés napjától járó 5% kamataival szabályszerű letéti kérvény mellett a lugosi kir. állampénztár mint birói letéti pénztárba befizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

A megállapított árverési feltételeket a hivatalos órák alatt a telekkönyvi hatóságnál, ugyszintén Remetelunka község elöljáróságánál vagy a birói kiküldöttnél megtekinthetők.

Ellenben a kérelemnek a remetelunkai 316. sz. tkvben felvett ingatlanra vonatkozó részét megtagadja, mert erre kérvényező nem csatlakoztatott, s mert kérvényéhez az önálló árveréshez szükséges adatokat nem csatolta.

Jelen kérelem költségeit kérvényező részére végrehajtást szenvedettel szemben 17 koronában állapítja meg.

Lugoson, 1905. évi máj. hó 24-én.

Bagyik

Nr. 120(1—1)

kir. tszéki biró.

Dela primariul oraşului Lugoj.

Nr. 4628 adm. 1905.

Publicaţiune.

Reprezentanţa oraşului Lugoj în şedinţa ținută în 23 Martie a. c. a decis, ca curăţirea şi udarea strădelor să se dea în arândă prin licitaţiune minuendă şi pe lângă condiţiunile subşternute şi ratificate prin reprezentanţa opidană. În scopul exarândării se va ţine licitaţiune minuendă cu oferte în scris, în 30 Iunie a. c. la 10 ore a. m.

Reflectanţii sunt poftiţi aşi înaintă ofertele provăzute cu timbru de 1 coroană şi cu vadiu de 3000 coroane la subscrisul primar până la terminul sus indicat.

Oferte întârziate sau defectuos ajustate nu se vor lua în considerare.

Oferentul are să declare în oferta sa, că cunoaşte condiţiunile detaliate.

Condiţiunile detaliate se pot vedea, în decursul orelor oficioase, în cancelaria senatorului opidan al II-lea Ladislau Balogh.

Ofertele sunt a se face pe timp de 1 an.

Lugoj, la 31 Mai 1905.

Marsovszky,

P. P. 19 (3—2).

primar.

Reclama

Reclama stabilă, efectuoasă şi practică este sufletul factorul dător de viaţă al fiecărei fabrici, întreprinderi şi afaceri comerciale. Cum, unde şi când poţi publica anunţuri mai cu efect, mai bine şi mai efin, te poţi informa la

Expediţia de anunturi

Iulius Leopold

Budapesta, VII, Erzsibet-körut 54,

unde se poartă grije cu deosebită cunoştinţă specială în mod conştienţios, punctual şi efin, de inserate şi reclame în toate foile din Budapesta, din provinţa şi din străinătate, precum şi în calendare.

Red. (x—13,

Preliminare de spese si planuri gratis.

„Lugosana”

institut de credit şi economii ca societate pe acţii în Lugoj.

Anul fondării 1889.

Capital social 300.000 Cor.

Fondurile proprii c. a. 90.000 Cor.

Depuneri spre fructificare

1,500.000 Cor.

acordă împrumuturi cambiale cu acoperire ipotecară şi pe lombard cu 8%, escomptează cambii cu 3 eventual cu 2 subscrieri pe timp de 3 până la 6 luni, de ale privaţilor şi de ale corporaţiunilor cu 7—8%, primeşte depuneri spre fructificare fără anunţ cu 4%, cu anunţ 5%.

Darea după interese o solveşte însuşi institutul.

Nr. 8. x—29.

Direcţiunea.

Dela primăria oraşului Lugoj.

Nr. 5329 ad. 1905.

Publicaţiune.

Târgul de țeară

proxim al Lugojului se va începe în 30 Iunie şi se va fini în 2 Iulie 1905.

Primarul

P. P. 20 (3—2).

Cărţi si reviste

Intrate la redacţia ziarului „Drapelul”

Am primit:

Cine se interesează de războiul actual din Extremul-Orient şi doreşte să aibă o icoană fidelă despre poporul iaponez, să procure cartea acum apărută:

„JAPONIA”

de Mihail Gaşpar.

Preţul 1 coroană 50 bani.

Cuprinsul: Poziţiunea geografică, Clima, Istoria, Religiunea, Armata iaponeză, Caracterul, Femea şi poziţia ei socială, Băile şi teatrul, Limba şi literatura, Jurnalistica, Starea culturală, Artele, Referinţe agronomice etc., Marina, Războaiele Iaponiei şi Proverbe iaponeze.

Volum elegant, tipar fin!

Comandele se pot face la autor Mihail Gaşpar diacon, Lugoj.

Portul postal îl plăteşte autorul.

Carte de cetire pentru clasa I şi II gimnazială şi reală, pentru seminare pedagogice şi pentru şcoale confesionale de fete, — de Ioan Popea, fost profesor la gimnaziul român din Braşov. Revidată de Dr. Constantin Lăcea, profesor. Braşov, 1905. Ediţia a V-a. Editura librăriei Zeidner. Un volum de 258 pagini. Preţul 2 coroane 40 bani + 20 bani porto postal.

Poezii, de Maria Cioban. Arad, 1905. Un volum de 80 pagini. Preţul 1 coroană.

Vasile Cârlova (1809—1831) studiu istoric-literar, de Dr. Ioan Raţiu, profesor în Blaj. Blaj 1905. Tipografia seminariului arhidiecezan. Un volum elegant, 73 pagini. Preţul 1 coroană. Se poate comandă la autor în Blaj.

Dreptul de alegător la alegerea deputaţilor dietali, de Dr. Romul Boilă, candidat de avocat. Blaj 1905. Preţul 50 bani + 10 bani porto postal. Se poate comandă la tipografia seminariului arhidiecezan din Blaj sau la autor în Blaj.

Legile grăniţerilor năsădeni despre administrarea pădurilor, regularea proprietăţii, contractul din 1872 şi pacea judecătorească din 1890, cu ordonanţe de executare şi explicări. De Dr. Victor Onişor. Bistriţa, 1905. Tipografia G. Matheiu. Preţul 80 bani.

Poveşti alese, scrise de Ioan Pop Reteganul. Această carte formează nr-ul I din biblioteca „Victoria”, ce apare la Şimleul-Silvaniei (Szilágy-Somló) în editura tipografiei „Victoria”. Cartea conţine 64 pagini şi costă numai 25 bani. Cuprinsul: 1) Cine a adus sărăcia în lume? 2) Dumnezeu toate le răsplăteşte împătrit. 3) Degetul lui Dumnezeu. 4) Prăbuşita. 5) Toader Sprinteu.

Societatea de lectură «Petru Maior» din Budapesta a hotărît să vîndă

„Istoria Românilor”

de Petru Maior

cu preţ redus de 1 cor.

A se adresa la cassarul Societăţii MIHAIU ŞERBAN stud. fil., Budapesta IV. Molnár-utcza 20, II, 10 A., trimiţând de fiecare exemplar 1 cor. + 20 bani porto.

Red. (x—33)

Casa
şi
intravilanul
de sub numărul conscripţional 470 din Lugojul-germân, se vîndă din mână liberă.
Cu informaţiuni serveşte singur Dr. Isidor Pop, avocat.
Nr. 112 (3—3).

Institutul de cură naturală

BILZ

în Radebeul I. Drezda (Germania)

Sanator de rangul prim.

Bolnavi, grăbiţi şi căutaţi sănătatea voastră în acest institut condus de medici ai metodei natural de cură (Dr. med.), negreşit că veţi găsi în curând şi sigur mult dorita-vă sănătate.

Cereţi marele şi bogat ilustratul prospect, care conţine şi multe dări de seamă despre cure făcute.

gratuit şi franco

dela Reprezentantul general:

Schmall Wien VII/3.

Red. (15—12).

Pravul Bauer

patentat

Mijloc excelent şi sigur pentru combaterea incendiilor

probat şi aprobat de autorităţile publice

se poate căpăta în cantităţi mici şi mari

la ferăria

Anton Haberehrn

Lugojul-român

vis-à-vis de cafeneaua »Corso«

Provocare si apel

cătră on. conducere a comitatului Caraş-Severin, cătră magistratul oraşenesc şi cătră proprietarii de realităţi, etc. etc.

E supremă necesitate a aduce respectuos şi conştienţios din nou aminte on. public pravul de stins al lui Bauer, înainte de a se întâmpla eventuale catastrofe. Pravul acesta ofere şi a oferit cel mai favorabil, aprobat şi eficace mijloc contra incendiilor bătuitoare.

Se recomandă fiecăruia a cumpăra acest prav. Despre modul de folosire se dau bucurosi desluşiri în localul de vânzare amintit mai sus.